

ת"פ 29763/12/16 - מדינת ישראל נגד שמעון אדרי

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 29763-12-16 מדינת ישראל נ' אדרי
תיק חיצוני: 554358/2015

בפני מאשימה נגד נאשמים	כב' סגן נשיא, השופט ניר מישורי לב טוב מדינת ישראל
שמעון אדרי	

החלטה

בפני בקשת המאשימה כי עדותן של עדות התביעה יוליה ברמן ורחל אזולאי תישמענה על ידי בית המשפט בעיר אילת ולחילופין כי בית המשפט יורה על שמיעת עדותן באמצעות תיעוד חזותי ("וידאו קונפרנס").

רקע :

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום לבית המשפט השלום באילת בתאריך 14.12.16 המייחס לו ביצוע עבירת איומים.
2. בתאריך 23.1.19 הורה בית המשפט העליון במסגרת תיק בש"פ 549/19 על העברת מקום הדיון מבית משפט השלום באילת לבית משפט השלום בטבריה לאור מקום מגוריו של הנאשם ומצבו הרפואי של הנאשם וזאת בהסכמת המשיבה.
3. בדיון יום 25.6.19 אשר נקבע לשמיעת ראיות בתיק לא התייצבה העדה , ד"ר יוליה ברמן וב"כ המאשימה מסר כי הינה חולה. כן מסר ב"כ המאשימה כי המאשימה מתקשה בזימון העדה הנוספת, הגב' רחל אזולאי.
4. בישיבת ההוכחות אשר התקיימה ביום 26.6.19 העיד איש המשטרה דסטה גדי, איש משטרה מתחנת אילת.
5. לדיון ההוכחות ביום 19.9.19 לא התייצבו עדות התביעה ד"ר ברמן וגב' אזולאי. ב"כ המאשימה הגיש עמוד 1

אישור רפואי בעניינה של ד"ר ברמן ממנו עולה כי עתידה לעבור "פרוצדורה אבלציה" בחודש אוקטובר 2019 ואינה יכולה לנסוע מרחקים רחוקים.

6. לאור בקשת המאשימה במעמד הדיון לגבות עדות העדות בוועוד חזותי והתנגדות ב"כ הנאשם הוריתי על הגשת סיכומי הצדדים בכתב בסוגיה.

טענות הצדדים :

טיעוני המאשימה :

1. מצבה הרפואי של העדה ד"ר ברמן מונע ממנה הגעה לעיר טבריה לצורך מתן עדות ומדובר בעדה מהותית להוכחת ביצוע העבירה ולפיכך מתבקש ביהמ"ש לעשות שימוש בסעיף 110 לחסד"פ ולשמוע עדות העדה באילת או לחילופין לשמוע העדות באמצעות תיעוד חזותי.

2. המאשימה הפנתה להחלטה בתיק ת"פ 55849-12-15 והמבחנים שנקבעו בה לרבות תום הלב בהגשת הבקשה, רלוונטיות העדות למחלוקת וכי קיימת סיבה טובה לאי התייצבות העדה.

3. ברע"א 1920-12 קבע בית המשפט העליון כי האמצעים הטכנולוגיים כיום מאפשרים בידי בית המשפט להתרשם מהעד באופן ישיר ובזמן אמת. כמו כן הפנתה המאשימה לע"פ 7900-11, ת"פ 47474-01-14.

4. חסד עשתה המאשימה בהסכימה להעתקת מקום המשפט עקב מצבו הרפואי של הנאשם ועתה משנבצר מעדת התביעה המרכזית להתייצב לדיון בבית המשפט בטבריה מצופה היה שמן ההגנות תסכים ההגנה לבקשה.

טיעוני ב"כ הנאשם :

1. ההגנה מתנגדת לבקשה לשמיעת שתי העדות בטבריה או שמיעת עדותן באמצעות הוועוד החזותי.

2. הכלל כי נבצר מעד למסור עדותו בבית המשפט וכי יוכל להישמע "מרחוק" הינו החריג וזאת במבחן מידת יכולתו של העד למסור עדותו בבית המשפט. סעיף זה עוסק באפשרות גביית העדות בבית העד או לשכת שופט או כל מקום אחר ולטענת ההגנה אין לשאוב מסעיף זה את סמכותו של בית המשפט להורות על שמיעת עדות באמצעות ועוד מרחוק.

3. מעיון בתיעוד הרפואי נטען כי שיקול חוסר הנוחות שיגרם לעדה ד"ר ברמן נדחה מפני זכותו של הנאשם להליך הוגן.
4. האישורים הרפואיים שהוגשו מטעם המאשימה אינם מדברים על אי יכולת צמיתה להתייצב לדין, קל וחומר שעה שהינם עדכניים לתקופה שטרם הניתוח אותו היתה עתידה לעבור העדה ד"ר ברמן בחודש אוקטובר האחרון.
5. המאשימה הסכימה להעברת מקום הדין לעיר טבריה ולא התנתה העברת מקום הדין בהודאת הנאשם ולראיה כי הבקשה הוגשה רק לאחר הקושי שהתעורר בזימון העדות לעדות.
6. בהתייחס לבקשת המאשימה לשמיעת העדויות בוועוד מרחוק נטען כי מדובר בפגיעה בהליך הוגן וכי שמיעת עדות בוועוד מרחוק פוגמת ביכולתו של נאשם לחקור עד בחקירה נגדית, הן ביכולתו ליצור קשר עין עם העד, עימות העד עם מסמכים באופן בלתי אמצעי וישיר, רציפות החקירה בשל תקלות טכניות, והיעדר יכולת להתרשם מהבעות גוף ופנים להן השלכה על הערכת המהימנות.
7. מרבית מהפסיקה אליה הפנתה המאשימה עניינה בהליכים אזרחיים ולא פליליים וגם בהליך האזרחי הכירה הפסיקה במקרים ספציפיים וחריגים בלבד בהם התקבלה בקשה לשמיעת עד בוועוד מרחוק כמו קיום סיבה טובה המונעת הגעתו של העד למתן עדות בישראל.
8. גביית עדות בוועוד מרחוק אינה מעוגנת בחוק ומכאן כי ניתן לקיימה בהסכמת הנאשם בלבד.
9. בת"פ 55849-12-15 (שלום רח') התבקשה העדת עד הגנה באמצעות וועוד מרחוק וזאת על ידי הנאשם ובהסכמתו ושם התנגדה המאשימה עצמה לאופן זה של מתן העדות. המאשימה התייחסה לפסיקה בה שהו העדים בחו"ל וגם במסגרתה נדחתה בקשת המאשימה.
10. ב"כ הנאשם הפנה להחלטות בת"פ 9194-06-15 (שלום חד') שם נדחתה בקשת המאשימה לשמיעת שתי עדות השוהות בחו"ל וכן הדברים שנאמרו בת"פ (מחוזי ת"א) 40123-04.
11. המאשימה לא עשתה חסד עם הנאשם בהעברת מקום הדין שעה שסמכות מקומית נתונה בהגשת כתב האישום גם למקום מגורי הנאשם על מנת שיתאפשר לנאשם לנהל משפט כראוי.
12. העדה במקרה זה אינה שווה בחו"ל וגם אם היה הדבר כך היה היתר לעדות באמצעות וועוד מרחוק ניתן במשורה ובהתאם לכללים.

13. ההגנה אינה מתנגדת לדחיית מועד הדיון למועד המאוחר לניתוח אותו אמורה העדה ד"ר ברמן לעבור ולאחר החלמתה לצורך התייצבותה למתן עדות בבית המשפט בטבריה.

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

בקשת המאשימה כי בית המשפט ישמע עדותן של שתי העדות בעיר מגוריהם אילת נסמכת על הוראות סעיף 110 לחוק סדר הדיון הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982 :

"110. נוכח בית המשפט כי נבצר מעד לבוא לבית המשפט, רשאי הוא לגבות את עדותו במקום אחר."

בת.פ 55849-12-15 (שלום רח') מ"י נ' ורטילני, פורסם במאגרים המשפטיים (4.1.18) התיר בית המשפט העדת עדת הגנה השווה בחו"ל תוך שנקבע כי עדותה של העדה מהותית להגנת הנאשם, הבקשה הוגשה בתום לב וכי קיימת מניעה ממשית לאי התייצבות העד למתן עדות.

החלטה בתיק זה צוטטה הן בטיעוני המאשימה והן בטיעוני ההגנה. מחד גיסא תומכת ההחלטה בטענת המאשימה כי התקיימות התנאים לעיל מקימה המקום להורות על העדת עד בוועוד מרחוק ומאיך גיסא הנאשם הוא שהסכים וביקש ההעדה בוועוד מרחוק ולא התביעה. מכל מקום עולה כי בית המשפט יוצא מנקודת הנחה כי העדת עד בוועוד מרחוק בהתקיים התנאים המצטברים אינה פוגעת ביכולת הצד השני (ובמקרה ההוא היתה זו המאשימה) לחקור העד בחקירה נגדית.

בקשת המאשימה לשמיעת עדות שתי העדות באילת :

ראשית אציין כי בקשת המאשימה מתייחסת אמנם להעדת שתי העדות שפרטיהן בכותרת אך המאשימה התרכזה בעדותה אך ורק בעדה ד"ר ברמן, ניכר כי אינה טוענת לקיומם של התנאים הקבועים בפסיקה הנוהגת לעניין העדה אזולאי (למעט הטענה הבלתי מספקת כי מטופלת בארבעה ילדים קטינים) ולאור טעמים אלו אני מורה על דחיית הבקשה כבר בשלב זה בהתייחס לעדה אזולאי אשר לא הוכח ולו בראשית ראיה כי נבצר מעדה זו להתייצב למתן עדות בבית המשפט בטבריה למעט אי נוחות העשויה להיגרם לה כתוצאה מעשיית דרך בת מספר שעות לצורך מתן העדות.

במצב דברים זה לא יכול להיות חולק שלא לכך כיוון המחוקק בסעיף 110 לחוק סדר הדיון הפלילי בצינו האפשרות כי בית המשפט ישמע העדות במקום אחר, קל וחומר באמצעות ויעוד מרחוק שהינו הריג לכלל הקובע מסירת עדות עדים בבית המשפט.

באשר לבקשה הנוגעת לעדה ד"ר ברמן מצאתי לאחר עיון בכתב האישום ונוכח הצהרת המאשימה בנושא (בהיעדר עיון בית המשפט בעדות שמסרה זו במשטרה) כי אכן עדותה של האחרונה, בהיותה המתלוננת בתיק הכרחית ומהותית לצורך בירור אשמו של הנאשם בתיק זה. כמו כן לא שמעתי כל טענה כי המאשימה פעלה שלא בתום לב בעת הגשת הבקשה לשמיעת העדה ד"ר ברמן באילת או כי עדותה אינה מהותית לבירור האשמה.

עם זאת, לא מצאתי על סמך מסמך רפואי לאקוני אשר מתוארך ליום 18.9.19 כדי לקבוע כי נכון להיות נבצר מהמתלוננת להגיע לעיר טבריה לצורך מתן העדות. זאת שעה שבחודש אוקטובר האחרון עתידה היתה העדה ד"ר ברמן לעבור הליך רפואי וגם אם אין חולק כי במועד הגשת המסמך לא יכולה היתה מטעמים רפואיים להגיע לצורך מתן עדות לעיר טבריה הרי שלא הוצגו בפני בית המשפט ראיות עדכניות בדבר מצבה הרפואי של העדה, לרבות בשאלה האם זה מאפשר או מונע כיום או בזמן הנראה לעיל את הגעתה למתן עדות בבית המשפט בטבריה ואת מתן העדות.

לאור קביעה זו לא מצאתי מקום בשלב זה להורות על שמיעת עדות העדה בעיר אילת.

בקשת המאשימה לשמיעת העדה באמצעות ויעוד מרחוק :

אין מחלוקת בין הצדדים כי בית המשפט רשאי להפעיל סמכותו ולהיענות לבקשה על פי סעיף 110 לחסד"פ בעטיו נשמעה עדות עדים בידי בית המשפט מחוץ לכותלי בית המשפט וכפי שהדבר נעשה במספר מקרים בעבר (ר' לשם המחשה ת"פ (מחוזי י"ם) 45506-10-12 מדינת ישראל נ' ראיד קרקי, פורסם במאגרים המשפטיים (16 ביולי 2013)) כאשר התרשם בית המשפט כי נבצר מן העד לבוא לבית המשפט.

במצב העובדתי כפי שהוצג בפני בית המשפט מצאתי כאמור לעיל כי לא הוצגה מסכת ראייתית כלשהי בעניינה של העדה אזולאי כי נבצר ממנה להופיע לעדות בבית המשפט פרט למחלה נקודתית אשר לא מן הנמנע כי חלפה וחוסר נוחות אשר אולי אינה חולפת אך אינה מצדיקה כשלעצמה העתקת מקום הדיון לעיר אילת.

מעיון בפסיקה הנוהגת אליה הפנו הצדדים, גם אם מרביתה ניתנה במישור הדין האזרחי, מצאתי כי לא ניתן לשלול על הסף שמיעת עד שעדותו מהותית מטעם התביעה או ההגנה באמצעות ויעוד מרחוק וזאת לאור התקדמות הטכנולוגיה והאפשרות להתרשם מעדות העד ולחקרו בחקירה נגדית יעילה ואפקטיבית באמצעות כלי זה כיום. עם זאת מהווה בפסיקה דרך זו של שמיעת עדויות בגדר החריג ולא הכלל.

לאחר שעינתי בתיעוד הרפואי בעניינה של העדה ד"ר ברמן מצאתי כי זה אינו מבסס המסקנה הנטענת כי נבצר מהעדה להתייצב בבית המשפט בטבריה, בין אם אין התיעוד משקף מצבה הרפואי של העדה נכון להיום, שעה שלא ברור האם עברה ההליך הרפואי בחודש אוקטובר ואם כן, מה מצבה הרפואי נכון להיום והאם קיים צפי לשיפור במצבה הרפואי במהלך החודשים הקרובים אשר יאפשר התייצבותה בבית המשפט בטבריה למתן עדות.

סוף דבר:

הגם שאיני שולל עקרונית קיומה של סמכות להורות על עשיית שימוש בסעיף 110 לחסד"פ גם לצורך שמיעתו של עד באמצעות ויעוד מרחוק הרי שלא הוכח בפניי בעניינה של העדה אזולאי כי נבצר ממנה להופיע למתן עדות בעיר טבריה מעבר לחוסר הנוחות הקשורה בעשיית הדרך מאילת לטבריה ומכאן שאני דוחה הבקשות בעניינה.

בהתייחס לבקשות המאשימה כפי שהן נוגעות לעדה ד"ר ברמן, לא מצאתי כי בשלב זה הרימה המאשימה הנטל המוטל על כתפיה לצורך ההוכחה כי נבצר מהעדה להופיע למתן עדותה בעיר טבריה ומכאן כי בקשת המאשימה נדחית בשלב זה בעניינה.

עם זאת, מצאתי כי אין מקום לסתום הגולל בשלב זה על בקשת המאשימה שעה שיש להבהיר מצבה הרפואי של העדה ד"ר ברמן ולצורך כך אני מורה על דחיית מועד הדיון לתזכורת תביעה בלבד ליום 20.2.20 שעה 08:30.

במעמד הישיבה הקרובה תציג המאשימה תיעוד רפואי מפורט ועדכני בעניינה של העדה ד"ר ברמן אשר יתייחס גם לאפשרות כי תתייצב בבית משפט השלום בטבריה לצורך מתן עדותה.

המזכירות תעביר ההחלטה לעיון הצדדים.

ניתנה היום, ל' חשוון תש"פ, 28 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.